

**До Министъра на здравеопазването
Проф. д-р Силви Кирилов**

**От проф. д-р Иван Литвиненко
Председател на Обществения съвет
за изграждане на Национална детска болница**
Email: obstestvensavetndb@gmail.com
Адрес: СБАЛДБ „Проф. Иван Митев“
бул. „Акад. Ив. Ев. Гешов“ №11
1612 гр. София п.к. 1606

О Т Ч Е Т

**За работата на Обществен съвет за изграждане на Национална детска болница в
периода 01. 01. 2024 г. – 31. 12. 2024 г.**

I. Резюме

Общественият съвет за изграждане на Национална детска болница (ОС) е създаден със Заповед № РД-02-174/18.07.2023 г. на министъра на здравеопазването проф. Христо Хинков, като независим консултативен орган с участието на водещи медицински експерти, представители на пациентски и граждански организации, правни и икономически специалисти.

В рамките на отчетния период Съветът функционира в следния непроменен състав:

Председател:

Проф. д-р Иван Литвиненко – председател на Българската педиатрична асоциация.

Членове:

1. Проф. д-р Анна Кънева – началник на Клиника по детска кардиология към "Многопрофилна болница за активно лечение "Национална кардиологична болница"" ЕАД, гр. София;

2. Доц. д-р Боряна Аврамова – началник на Клиника по детска клинична хематология и онкология към "Университетска многопрофилна болница за активно лечение "Царица Йоанна - ИСУЛ"" ЕАД, гр. София;

3. Проф. д-р Христо Шивачев - началник на клиниката по Детска хирургия в УМБАЛСМ Н. И. Пирогов" ЕАД

4. Д-р Благомир Здравков – изпълнителен директор на "Специализирана болница за активно лечение по детски болести - проф. Иван Митев" ЕАД, гр. София;

5. Д-р Весела Банова – председател на УС на Сдружение „Дете и пространство“;

6. Д-р Мария Брестничка – директор „Развитие на мрежата“ в „Национална мрежа за децата“;

7. Адв. Марина Гинева - председател на Съвета на директорите на "Специализирана болница за активно лечение по детски болести - проф. Иван Митев" ЕАД, гр. София;

8. Адв. д-р Мария Шаркова – доктор по гражданско право с специализация в сферата на медицинското право;

9. Надежда Рангелова – Бояджиева – председател на фондация „За доброто“

10. Надежда Цекулова – представител на НГИ „За истинска детска болница“

Целта на Съвета е да осигурява прозрачността и да подпомага процеса по изграждане на първата в България самостоятелна, съвременна и комплексна Национална педиатрична болница, която да обединява разпокъсаните досега педиатрични структури в единна институция с високо качество на медицинските услуги, научна дейност и грижа за децата.

Работата на Съвета през 2024 г. беше организирана съгласно „Правилата за организация на работата на Обществения съвет“, определени със Заповед № РД-02-174 от 18.07.2023 г. на министъра на здравеопазването, изменена и допълнена със Заповед № РД-02-295 от 6.10.2023 г. и Заповед № РД-02-363 от 11.12.2023 г., актуализирани по предложение на ОС от министъра на здравеопазването със Заповед РД-02-16/29. 07. 2024 г. Заседанията се провеждаха редовно, всеки последен четвъртък на месеца, с изключения, наложени от служебна необходимост.

Този отчет обобщава работата на Обществения съвет през периода 1 януари – 31 декември 2024 г., включително обсъдените теми, взетите решения и взаимодействието с институциите. В отчетния период бяха проведени 10 редовни заседания на Съвета, негови членове се включиха в още 17 присъствени и хибридни срещи, в това число двудневна консенсусна среща в София и тридневно посещение за запознаване с добри практики в Испания. Иницириана е среща с кмета на София Васил Терзиев за обсъждане на въпроси на инфраструктурата и свързаността, които да гарантират лесен и бърз достъп до НДБ. Разгледани са над 500 страници официална документация на български и английски език и са иницириани 12 междуинституционални кореспонденции.

Членовете на Съвета извършват дейността си доброволно и безвъзмездно и не получават възнаграждение за нея.

II. Основни дейности през 2024 г.

1. Редовни заседания на Обществения съвет

През 2024 г. Общественият съвет за изграждане на Национална детска болница проведе **десет редовни заседания** на следните дати:

- 29.01.2024 г.
- 22.02.2024 г.
- 28.03.2024 г.
- 18.04.2024 г.
- 30.05.2024 г.
- 27.06.2024 г.
- 29.08.2024 г.
- 07.11.2024 г.
- 19.12.2024 г.

Заседанията се провеждаха по предварително разпратен дневен ред и със задължителен кворум. Част от срещите се осъществяваха в хибриден или дистанционен формат, за да осигурят максимално участие. В някои случаи присъстваха и представители на МЗ, ЗИКДБ, ЕИБ. Протоколите от заседанията на ОС ИНДБ се изпращат на администрацията на МЗ и следва да са публично достъпни на уебсайта на Министерството.

В рамките на редовните си заседания Съветът прие официално становище по документа „Needs Assessment for National Pediatric Hospital in Sofia“ и обсъжда индикативната структура на болницата и необходимостта от създаване на работни групи по медицински направления. Беше изискан и реалистичен график за изграждане, тъй като представеният от ЗИКДБ план беше оценен като недостатъчно обоснован. До края на годината план-графика за изграждане на НДБ беше актуализиран неколkokратно от сменящите се ръководители на ЗИКДБ ЕАД, но не бяха отразени опасенията на ОС за заложен нереалистично съкратени срокове за ключови етапи от процеса, свързани с планирането, съгласуването със заинтересованите страни и проектирането на сградата на бъдещата НДБ.

През годината Съветът неколkokратно постави въпроса за правно-организационната форма на бъдещата болница, изисквайки правен анализ от МЗ, както и яснота относно бъдещото ѝ управление, интеграцията на съществуващи структури и механизма за финансиране. Взети бяха решения за поставяне през Министерството на въпроса за подготовка на финансово-икономическия анализ на дейността на планираното лечебно заведение, като бе подчертано, че този анализ трябва да бъде възложен на външни независими консултанти.

След встъпването в длъжност на служебния министър в правителството на Димитър Главчев беше приета актуализацията на Правилата за работа, предложена от ОС през есента на 2023 г. Това разшири възможността за дистанционна работа, електронно вземане на решения и включване на външни експерти, в интерес на по-бързата реакция и документооборот между членовете на Съвета.

Съветът утвърди график на заседанията за първото и второто полугодие, като реши да заседава всеки последен четвъртък на месеца, с изключение на декември. По инициатива на членовете бе създадена официална електронна поща на Съвета за публична кореспонденция и координация с институции. Отложено остана създаването на Фейсбук страница на Съвета, поради липса на назначено лице, което да я администрира.

2. Междунституционално взаимодействие и консултативна дейност

Наред с редовните си заседания, през 2024 г. Общественият съвет участва в редица срещи с ключови институции и партньори, които целяха да осигурят съгласуваност, прозрачност и експертност в процеса на планиране на Националната детска болница. Тези срещи предоставиха възможност за пряк диалог по сложни въпроси и изясняване на ключови въпроси относно структурата и функционалността на лечебното заведение, в контекста на работата на международния консултантски консорциум IDOM-IBF по ключовия етап за разработване на доклад за обхвата и капацитета на болницата, функционална програма и план за обзавеждане и оборудване.

В рамките на годината бяха проведени **шест срещи с участието на министъра на здравеопазването**, като основните въпроси, които Съветът системно поставяше, останаха непроменени - правния статут на бъдещата болница, съгласуването на проекта с всички заинтересовани страни, липсата на план за интеграция на съществуващите клиники в структурата на новото лечебно заведение, както и на финансов модел, процедурата по възлагане на строителството и дългосрочната устойчивост на проекта.

Снимки от срещи на Обществения съвет в Министерство на здравеопазването. Източник: Пресцентър на МЗ

Представители на Съвета се включиха в представянето на доклада за обхват и капацитет пред **Комисията по здравеопазване в Народното събрание**, където отново поставиха въпроса за необходимостта от нормативни промени и акцент върху качеството на процеса.

В рамките на годината членовете на ОС инициираха и установиха директно сътрудничество с представителите на ЕИБ, а по-късно и на консултантския консорциум IDOM-IBF, работещ по проекта.

Представители на ОС участваха в **осем онлайн срещи** с експертите от консултантския консорциум, както и в срещите по време на посещението за провеждане на заключително съгласуване на доклада за обхват и капацитет на болницата. Предизвикателство пред работата на членовете на Съвета беше недостатъчната координация и ефективност на комуникацията от ЗИКДБ ЕАД към представителите на медицинските специалности, които се очаква да бъдат представени в НДБ, което наложи тази координация и съгласувателни разговори да бъдат провеждани от членове на Съвета. Това забави съгласувателния процес и компрометира неговата пълнота.

Инициирани от страна на Съвета са общо **12 междуинституционални кореспонденции** по различни казуси, основно с Министерството на здравеопазването и ЗИКДБ ЕАД, но също така с ЕИБ, УАСГ, Столична община и МРРБ. В това число не попадат становищата, които членовете на съвета са подали към МЗ и ЗИКДБ в ролята си на експерти по тесни медицински специалности и ръководители на клиники, попадащи в обхвата на бъдещата НДБ.

Бяха разгледани, анализирани и дадени становища по **над 500 страници** документи, в това число изготвените от IDOM-IBF доклади и съпътстваща документация на ЗИКДБ ЕАД и МЗ относно терена, устройството на бъдещото лечебно заведение и процедурите за създаването му.

Общественият съвет два пъти предложи на Министерство на здравеопазването провеждане на срещи с основните клиники и отделения на територията на София като част от процеса на интегрирането на ключови структури в новата Национална детска болница. За момента тази инициатива остава без отговор.

В отчетния период ОС взаимодейства с двама представители на държавата в Съвета на директорите на ЗИКДБ ЕАД. В началото на 2024 г. Министерството на здравеопазването проведе конкурс, който беше спечелен от заемащия дотогава временно длъжността адв. Николай Борисов, с квалификации като транспортен инженер от ВТУ „Тодор Каблешков“ и като юрист от ЮЗУ, и управленски опит в държавната компания БУЛ БИО – НЦЗПБ ЕООД от 2017 до 2020 г.. До конкурса бяха допускани лица с медицинско, фармацевтично, юридическо или икономическо образование, но не и лица с квалификация в сферата на проектирането и строителството. В края на май служебният министър на здравеопазването Галя Кондева отстрани Борисов и назначи за временно изпълняващ длъжността д-р Влатко Глигоров – лекар със специалност АГ и фокус в естетичната гинекология, с квалификация по здравен мениджмънт от Висше училище по агробизнес и развитие на регионите (BVAPP) и управленски опит в три лечебни заведения в периода 2020 – 2023 г. До края на отчетния период не беше проведен конкурс за редовен приемник на длъжността.

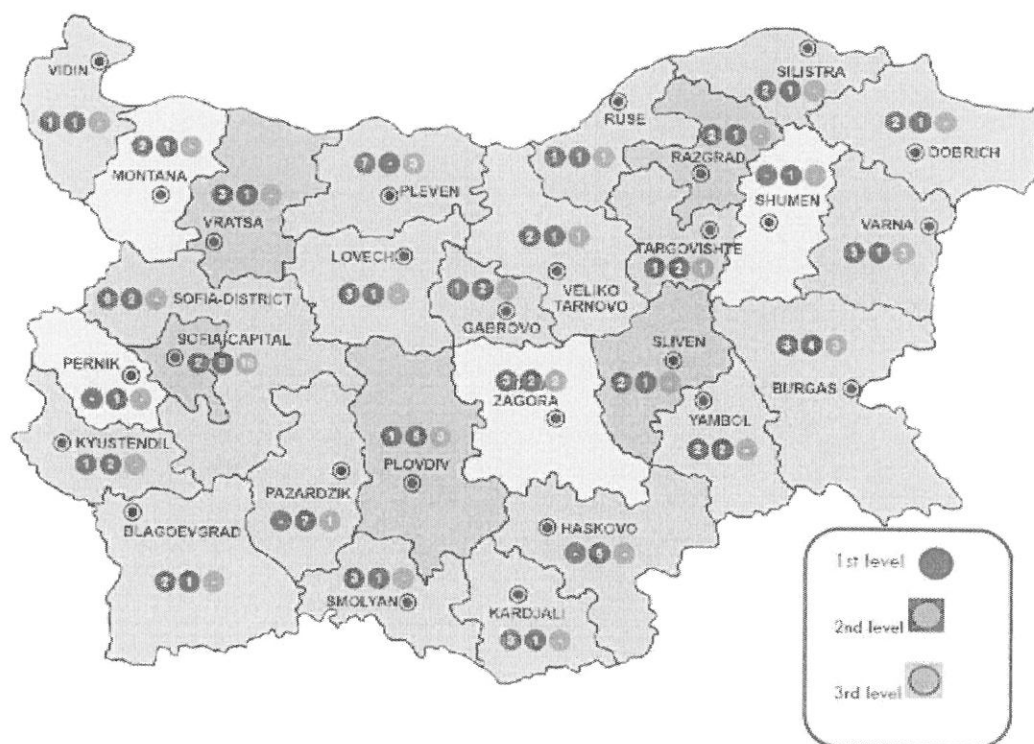
3. Доклад „Анализ на нуждите от Национална детска болница“

В първите дни на 2024 г. беше завършен и оповестен докладът „Анализ на нуждите от Национална детска болница“. Документът е с обем над 200 страници и анализира подробно контекста, като предлага два варианта за създаване на болницата – оптимален

и неоптимален. Според анализа, ако бъде създадена само една Национална детска болница като механичен сбор от сега съществуващите детски клиники с разкриване на няколко допълнителни специалности, това би било добро, но неоптимално решение. Пълноценният план за създаване на Национална педиатрична болница би включил и значително реструктуриране на педиатричната грижа в София, Западна България и на национално ниво. Предложеният от консултантите модел предвижда сливане в рамките на Националната детска болница на основните специализирани педиатрични структури, които в момента са разпръснати в различни многопрофилни болници на територията на София. Така тя ще предоставя интегрирани болнични и амбулаторни услуги за диагностика, лечение и проследяване на деца със заболявания, обхващащи всички медицински специалности. Болницата следва да обединява висококвалифицирани кадри и високотехнологично оборудване, за да може да извършва много специализирани дейности и да предлага всеобхватна диагностика и лечение. Националната детска болница трябва да оказва и консултантска помощ на другите лечебни заведения в рамките на националната педиатрична мрежа и да обучава медицински специалисти: лекари, медицински сестри и други специалисти. В новата болница ще трябва да се разкрият нови болнични клиники и отделения, които в момента не съществуват в София, а дори и в страната. За целта трябва да се предвиди увеличаване на броя на леглата, за да се позволи приемането на пациенти от цялата страна, включително част от случаите, които сега се лекуват в чужбина — например онкологични заболявания и трансплантации на тъкани и органи. Оптималният модел предвижда да се запазят общите детски болнични структури от 2-ро ниво на компетентност в основните многопрофилни болници в София. Това ще гарантира достъп до болнични грижи в най-големите софийски квартали на по-банални състояния. Също, създаване на мрежа от регионални специализирани педиатрични болници от най-високото 3-то ниво на компетентност за лечение в определени специалности с педиатричен профил. Подобни регионални центрове могат да бъдат създадени в поне четири от шестте региона на страната, базирайки се на съществуващите структури в университетските болници в Пловдив, Варна, Бургас и Плевен. Докладът препоръчва и създаване на мрежа от педиатрични отделения в областни и общински болници с по-ниски нива на компетентност - 1-во и 2-ро. Целта е децата във всички 28 региона на България да имат достъп до качествено лечение.

Извадка от доклада „Анализ на нуждите от Национална детска болница“ с карта на съществуващите болнични педиатрични структури според нивата на компетентност.

Figure 20: Distribution of the Hospitals by Levels through the Country

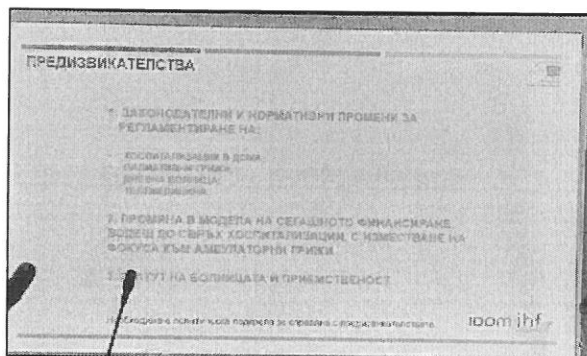
Според анализа, нужни са и инвестиции в укрепване на амбулаторните педиатрични грижи, като се говори и за спешна педиатрична помощ в София и в малки общини (с по-малко от 15,000 души), както и цифрова свързаност между всички структури за обмен на информация, консултации и телемедицински услуги. Всичко това върви редом с приемане на нов ред на координация между отделните структури и създаване на нов модел за финансиране на детското здравеопазване.

4. Доклад „Обхват и капацитет на НДБ“

Общественият съвет беше включен в процеса по създаване на доклада за обхвата и капацитета на бъдещата Национална детска болница в края на месец юли. Съгласуването на подадените параметри продължи повече от първоначално предвиденото, поради натрупването на редица комплексни затруднения. Сред основните предизвикателства бяха неясните и непълни изходни данни, подадени от ЗИКДБ ЕАД към консултантите, както и недостатъчното време и усилия, вложени от страна консултантския консорциум за верифициране на тези данни в съществуващата педиатрична практика в страната. Това затрудни навременното идентифициране на разминаванията и наложи удължаване на сроковете. На този фон комуникацията от страна на ЗИКДБ ЕАД със Съвета беше неефективна, а в отделни случаи – оценена от членовете на Съвета като недобросъвестна. Въпреки тези дефицити, Общественият съвет положи последователни и целенасочени усилия да насочи процеса към изработване на документ, който

реалистично отчита необходимостта от плавен преход – такъв, при който съществуващите у нас практики могат да бъдат постепенно заменени от протоколи, съответстващи на най-високите съвременни стандарти в педиатричната грижа, въвеждат се дейности и специалности, които към момента не съществуват в системата и моделът на финансиране се реформира с цел по-висока ефективност и стимулиране на мултидисциплинарния подход с фокус нуждите на пациента.

Снимки от презентацията на министъра на здравеопазването Галя Кондева по време на представянето на доклада „Обхват, капацитет и модел на грижа“ в Комисия по здравеопазването на НС, 01. 08. 2024 г.

На този етап беше необходимо в кратки срокове да бъде постигнато съгласие по макропараметрите на болницата – общ брой легла, видове дейности, които ще се извършват, видове структури, като остана задачата в рамките на следващите етапи по проекта за сградата да се прецени дали проектът да бъде „пригаждан“ към сега действащото българско законодателство или да послужи за трамплин за осъвременяване на българската нормативна рамка.

В рамките на изготвянето на доклада бяха взети поредица от решения за увеличаване на капацитета на болницата отвъд предложеното от консултантите, с цел гарантиране на нейната всеобхватност.

Окончателният вариант на доклада предвижда Националната детска болница да разполага с 26 клиники и отделения, 440 легла, операционен блок с 18 зали, профилирано педиатрично спешно отделение с 27 места, дневен стационар с 60 места, 38 кабинети за консултации по отделни специалности, болнична аптека с 24-часов режим на работа. Сред новите дейности, които ще предлага детската болница са нуклеарната медицина и палиативните грижи. Изчислената нужда от персонал е близо 1500 души, включително 342 лекари, 577 медицински сестри, санитарни, физиотерапевти, помощен и административен персонал.

Докладът въвежда понятието „модел на грижа“, което на този етап не е дефинирано в българската нормативна уредба. С него се обозначава съвкупността от принципи и конкретни правила, по които изпълнителите на медицинска помощ работят, за да постигнат най-добри резултати за своите пациенти. Предвижда се моделът на грижа в бъдещата Национална детска болница да бъде основан на седем основни принципа:

- Достъпност: болницата ще е с най-високо ниво на компетентност и ще е достъпна за пациенти от цялата страна.

- Ефективност: болницата трябва да гарантира безопасна среда, качествена медицинска помощ, своевременна и подходяща грижа. В съвременните педиатрични грижи това означава част от дейността да се осъществява в дневен стационар (Day Hospital) и извънболнична помощ, а когато е възможно – и в дома на детето.

- Интегрирана грижа: това е подход, при който детето-пациент получава всички необходими грижи от различните специалисти своевременно и координирано помежду им, въз основа на нуждите си. Това води до по-добри здравни резултати и по-високо удовлетворение от получената помощ.

- Високи технологии: технологиите са критично важни за една съвременна болница. НДБ трябва да отговаря на изискванията на съвременното във всеки технологичен аспект – от информационните системи и телемедицината, до диагностичните, терапевтични и хирургични технологии.

- Безопасност на пациента: тя се гарантира с прозрачност и честност в комуникацията, професионализъм при оказване на грижата, стриктно опазване на чувствителната лична информация и стабилни протоколи за безопасност на пациентите, предназначени да намалят рисковете и да създадат безопасна среда.

- Хуманна грижа: това е принцип, който гарантира, че взаимодействията с пациентите и техните семейства са съпричастни и подкрепящи. Пътят на пациента трябва да подчертава достойнството, уважението и състраданието към него. Включва внимателно изслушване на тревогите на пациентите, включването им в процесите на вземане на решения и предлагане на персонализирано внимание, съобразено с техните индивидуални нужди, както и създаването на приветлива и успокояваща среда. В отговор на този принцип всички стаи са индивидуални. Това осигурява дискретност, лично пространство, неограничена възможност за посещения и поощрява родителя винаги да остане с детето си в лечебното заведение. Хуманната грижа предполага също контрол и предвидимост – когато напуснат един лекарски кабинет, детето пациент и родителите му трябва да знаят точно какви са следващите стъпки.

- Болница - приятел на детето (Child-friendliness): болницата трябва има среда, която осигурява възможност на децата да играят заедно, както и да има подходящи занимания за различни възрасти, включително навън; да поддържат максимално близък до нормалния си дневен режим, да учат, да бъдат с близките си. Предвидена е възможност за така наречената „домашна хоспитализация“ (Home Hospitalisation) – осигуряване на лечение в дома, когато е възможно.

5. Функционална програма и доклад за обзавеждане и оборудване

Окончателният вариант на плана за обхват, капацитет и модел на грижа за бъдещата Национална детска болница беше приет през октомври 2024 г., с което се даде тласък на работата на консултантите по изготвянето на функционалната програма, и доклада за обзавеждане и оборудване. На по-късен етап стана ясно, че още през септември от консултантския консорциум са изпратени към ЗИКДБ ЕАД въпросници, целящи събиране на ключова информация относно разпределение и свързаност на

болничните структури и пътя на пациента. Тогавашият и.д. директор на ЗИКДБ ЕАД д-р Влатко Глигоров не е препратил тези документи към медицинските експерти, което доведе до необходимост съгласуването да се случи на значително по-късен етап, създавайки затруднения в планирането и риск от допуснати неточности.

6. „Мама и аз“. Взаимодействие на членовете на Обществения съвет с ДАНС и КПК

В последния ден на април 2024г. служебното правителство одобри инвестиционен проект на частната компания „Търговска лига“ ЕАД за изграждане на болница „Мама и аз“ в София. Проектът предвиждаше създаването на многопрофилна болница с 12 педиатрични специалности. Това решение предизвика остра обществена реакция, включително от страна на Обществения съвет за изграждане на Национална детска болница, който изрази опасения, че частната инициатива може да подкопае усилията за създаване на държавна педиатрична болница, както по отношение на кадровото обезпечаване и финансирането, така и по отношение на законовата процедура по удостоверяване на нуждата от разкриване на нови структури съобразно Националната здравна карта. В резултат на общественото недоволство ден по-късно правителството отмени решението си и възложи на ДАНС и прокуратурата да извършат проверки.

В отговор на отмяната на проекта инвеститорът подаде сигнали до ДАНС и прокуратурата, обвинявайки членове на Обществения съвет в незаконни действия и застрашаване на националната сигурност чрез публично изразените им позиции. Въз основа на тези сигнали, ДАНС започна проверка, като изиска обяснения от всички членове на Съвета. Допълнително, за обяснения относно липса на конфликт на интереси и корупция по подаден от инвеститора сигнал в Комисията за противодействие на корупцията бяха извикани членовете на съвета Мария Шаркова и Надежда Цекулова. Казусът предизвика изслушване на председателя на ДАНС Пламен Тончев пред Народното събрание.

След проведената проверка, Софийската градска прокуратура постанови отказ за образуване на досъдебно производство, като посочи, че няма данни за извършено престъпление от страна на членовете на Обществения съвет. Основният довод на прокуратурата беше, че свободата на изразяване на мнение е основно право и никой не може да бъде наказан за своите мисли и мнения по обществен въпрос.

Ключови препоръки на Обществения съвет относно следващите стъпки в процеса по създаване на Националната детска болница:

1. Спешно планиране на стъпките за избор на правно-организационната форма на бъдещата болница, включително: разработване на правен анализ от страна на МЗ; анализ и решение относно бъдещото ѝ управление.
2. Дългосрочно планиране на кадровата политика на НДБ и детското здравеопазване като цяло със специален фокус върху привличането и задържането на педиатрични медицински сестри.

3. Подготовка на задание за финансово-икономически анализ на дейността на НДБ и провеждане на конкурс за възлагането му на външни независими консултанти.
4. Създаване на план за интегрирането на съществуващите структури на територията на гр. София, включително провеждане на срещи с работещите в тези структури и обсъждане на основните въпроси и стъпки.
5. Разработване на подробно, пълно задание за проектиране, отразяващо заключенията на консултантския консорциум IDOM. Провеждане на съгласуване със всички заинтересовани лица по специалности, пропуснати в предишния период.
6. Обявяване на прозрачен, отворен международен конкурс за избор на изпълнител.
7. Дефиниране на критерии за избор и обявяване на конкурс за назначаване на редовен изпълнителен директор на „Здравна инвестиционна компания за детска болница“ ЕАД.
8. Разширяване на състава на Обществения съвет за осигуряване на експертиза в областта на проектирането и строителството.

19. 06. 2025 г.
Гр. София

Председател:.....
/Проф. Иван Литвиненко/